

Teataja

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

64. aastakäik

17. august 2021

Sisukord

IV *Teave*

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

Nõukogu

2021/C 330 I/01

Nõukogu järelused kaitset vajavate täisealiste kaitsmise kohta Euroopa Liidus 1

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

NÕUKOGU

NÕUKOGU JÄRELDUSED KAITSET VAJAVATE TÄISEALISTE KAITSMISE KOHTA EUROOPA LIIDUS

(2021/C 330 I/01)

Sissejuhatus*Tsiviilõiguse küsimustes*

1. 13. jaanuari 2000. aasta täiskasvanute rahvusvahelise kaitse Haagi konventsioon („2000. aasta Haagi konventsioon“) pakub kaitset rahvusvahelistes olukordades sellistele täiskasvanutele, kes oma isiklike võimete kahjustatuse või piiratuse tõttu ei suuda ise oma huve kaitsta.
2. Nõukogu kiitis 24. oktoobril 2008 heaks järelused, milles palutakse:
 - a) liikmesriikidel, kes on juba otsustanud ühineda 2000. aasta Haagi konventsiooniga, võimalikult kiiresti alustada selle allkirjutamise ja/või ratifitseerimise menetlusi või nendega aktiivselt jätkata ning
 - b) komisjonil tugineda 2000. aasta Haagi konventsiooni kohaldamise kogemusele, pidades meeles asjakohaseid arutelusid Haagi konverentsil ja Euroopa Nõukogus.Järelustes väljendati ka seda, et kui 2000. aasta Haagi konventsiooni toimimise kohta on saadud piisavalt kogemusi, võiks vajaduse korral alustada mõttevahetust vajaduse üle kehtestada ELi tasandil täiendavad meetmed;
3. Euroopa Parlament palus oma 18. detsembri 2008. aasta resolutsioonis komisjonil esitada, niipea kui 2000. aasta Haagi konventsiooni toimimise kohta on saadud piisavalt kogemusi, seadusandliku ettepaneku liikmesriikide vahelise koostöö tugevdamiseks ja täisealiste kaitset, teovõimetu isiku esindamist ja tähtajatuid volikirju käsitlevate otsuste tunnustamise ja täitmise parandamiseks.
4. 2009. aastal rõhutati Stockholmi programmis, et liikmesriikidel, kes on selle konventsiooni osalised või saavad selle osaliseks tulevikus, tuleks hinnata kaitset vajavate täisealistega seotud täiendavate ettepanekute vajadust seoses 2000. aasta Haagi konventsiooni kohaldamisega saadud kogemustega, ning samuti julgustati liikmesriike konventsiooniga nii kiiresti kui võimalik liituma;
5. Euroopa Parlamendi 1. juuni 2017. aasta resolutsioonis julgustati liikmesriike 2000. aasta Haagi konventsiooni allkirjastama ja ratifitseerima ning edendama täisealiste enesemääramist, lisades oma siseriiklikku õigusesse õigusaktid teovõimetuse puhuks antud volituste kohta. Samuti esitati selles komisjonile käesoleva temaga seotud soovitusi ja juhiti tähelepanu asjaolule, et kaitset vajavate täisealiste, sealhulgas puuetega inimeste kaitsmine nõuab konkreetsete ja sihipäraste meetmete terviklikku paketti. Resolutsioonis kutsuti komisjoni üles võtma vastu määruse, millega tugevdatakse koostööd liikmesriikide vahel ja parandatakse kaitset vajavate täisealiste kaitsmist käsitlevate otsuste ja teovõimetuse puhuks antud volituste täielikku tunnustamist ja täitmist.

6. 2000. aasta Haagi konventsiooni on tänaseks ratifitseerinud 10 ja sellele on alla kirjutanud 6 liikmesriiki. ⁽¹⁾
7. Inimõigusi käsitleva õigusaktina, millel on selge sotsiaalse arengu mõõde, määratleb 13. detsembri 2006. aasta puuetega inimeste õiguste ÜRO konventsioon, mille osalised on nii EL kui ka liikmesriigid, puuetega inimeste mõistet laialt. Puuetega inimeste õiguste konventsioon tõi kaasa paradigma muutuse seoses puuetega inimeste õigus- ja teovõimega, kinnitades, et kõikidel puuetega inimestel peaks olema õigus- ja teovõime teistega võrdsetel alustel. See eeldab osalisriikidelt asjakohaste meetmete võtmist puuetega inimeste toetamiseks nende õigus- ja teovõime teostamisel. Kuigi puuetega inimeste õiguste konventsioon keskendub puuetega inimestele ja ei lähene puuetele „kaitse vajamise seisukohast“, vaid pigem inimõiguste seisukohast, peaks 2000. aasta Haagi konventsiooni rakendamisel täielikult järgima puuetega inimeste õiguste konventsiooni. Nende kahe õigusakti rakendamise ühine eesmärk on puuetega inimeste õiguste edendamine ja kaitsmine.

Kriminaalõiguse küsimustes

8. Stockholmi programm juhtis ka palju tähelepanu üksikisikute õiguste tugevdamisele kriminaalmenetluses ja eriti selle punktis 2.4 tervitas Euroopa Ülemkogu nõukogu otsust võtta vastu tegevuskava, mille eesmärk on tugevdada kahtlustatavate või süüdistatavate isikute menetlusõigusi, samuti kutsuti selles komisjoni üles esitama ettenähtud ettepanekuid, seal hulgas erikaitsemeetmed selliste kahtlustatavate või süüdistatavate isikute jaoks, kes kuuluvad kaitset vajavate isikute kategooriasse (meede E).
9. Seni on tegevuskava alusel võetud kriminaalmenetluse menetlusõiguste valdkonnas vastu kuus õigusakti: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 2010/64/EL (õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses), 2012/13/EL (milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet) ja 2013/48/EL (mis käsitleb õigust kaitsejale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega) ning direktiivid (EL) 2016/343 (millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikult arutelul), 2016/800 (mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste (ehk alla 18 aastaste isikute) menetluslikke tagatisi) ja 2016/1919 (milles käsitletakse tasuta õigusabi andmist kahtlustatavatele ja süüdistatavatele kriminaalmenetluses ning isikutele, kelle üleandmist taotletakse Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses). kui kaitset vajavate kahtlustatavate või süüdistatavate konkreetseid vajadusi nendes direktiivides käsitletakse, peab neid rakendamisel arvesse võtma.
10. Komisjoni 27. novembri 2013. aasta soovitus (mis käsitleb kahtlustatavate või süüdistatavate vähekaitsitud isikute menetluslikke tagatisi kriminaalmenetluses) kutsuti liikmesriike üles tugevdama teatud menetlusõigusi kõikide kaitset vajavate kahtlustatavate või süüdistatavate isikute puhul, kes ei ole võimelised mõistma või tõhusalt osalema kriminaalmenetluses oma vanuse, vaimse või füüsilise seisundi või puude tõttu. Seega puudutab see soovitus kaitset vajavaid täisealisi. Tulenevalt selle olemusest ei nähta soovitusel siiski ette kohtulikult kaitstavaid õigusi või õiguslikult siduvaid kohustusi ning kõigest üks liikmesriik on teavitanud meetmetest, mis on vajalikud käesoleva soovitusel rakendamiseks.
11. Stockholmi programmi punktis 2.3.4 kutsutakse komisjoni ja liikmesriike üles pöörama erilist tähelepanu kuriteoohvritele. Sellega kooskõlas võttis nõukogu 10. juunil 2011 vastu resolutsiooni, milles käsitletakse tegevuskava ohvrite õiguste tugevdamiseks ja kaitseks, eriti kriminaalmenetluses.
12. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2012/29/EL kehtestati kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded eesmärgiga tagada kuriteoohvritele õigus saada asjakohast teavet, tuge ja kaitset ja võimalus osaleda kriminaalmenetluses. Direktiiviga soovitakse edendada õigust inimväärikusele, õigust elule, õigust kehalisele ja vaimsele puutumatusse, vabadusele ja turvalisusele, õigust era- ja perekonnaelu austamisele, õigust omandile,

⁽¹⁾ Seisukorratabel on saadaval: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=71>

mittediskrimineerimise põhimõtet, naiste ja meeste võrdõiguslikkuse põhimõtet, lapse, eakate ja puuetega inimeste õigusi ning õigust õiglasele kohtulikule arutamisele. See direktiiv ei mõjuta muude Euroopa Liidu õigusaktide kaugemale ulatuvaid sätteid, milles käsitletakse sihipärasemalt teatavate kuriteoohvrite liikide, näiteks inimkaubanduse, laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lapsporno ohvrite erivajadusi;

13. Esimeses ELi ohvrite õiguste strateegias (2020–2025) ^(?) tunnistatakse, et kõige haavatavamate ohvrite, nagu puuetega ohvrite ja eakate ohvrite jaoks on eriti keeruline kriminaalmenetluses osaleda ja kuriteo tagajärgedega toime tulla;
14. Komisjoni aruanded Euroopa Parlamendile ja nõukogule, milles hinnatakse ohvrite õiguste direktiivi ^(?) ja Euroopa lähenemiskeelu direktiivi rakendamist ⁽⁴⁾, näitavad, et täiendavad edusammud on vajalikud selleks, et saavutada nende vahendite kogupotentsiaal;

Nõukogu kaalutlused

Üldkaalutlused

15. ELi puuetega inimeste õiguste strateegia (2021–2030) tegeleb erinevate probleemidega, millega puuetega inimesed, sealhulgas eakad puuetega inimesed, kokku puutuvad, ja selle eesmärk on teha edusamme puuetega inimeste õiguste konventsiooni kõikide valdkondade rakendamises nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. Strateegias märgitakse, et komisjon teeb liikmesriikidega koostööd 2000. aasta Haagi konventsiooni rakendamiseks kooskõlas puuetega inimeste õiguste konventsiooniga;
16. COVID-19 pandeemia kriis mõjutab kogu ühiskonda, kuid eriti neid täiskasvanuid, kes juba enne kaitset vajasisid.
17. Rahvastiku vananemine on nähtus, mis mõjutab meie ühiskonda ning mille puhul suureneb nii vanemaealiste inimeste arv kui ka osakaal kogu Euroopas.
18. Vastavalt Euroopa Komisjoni 20. novembril 2020 avaldatud 2021. aasta aruandele rahvastiku vananemise kohta prognoositakse pikas perspektiivis ELi kogurahvastiku vähenemist ja vanuselise struktuuri märkimisväärset muutumist järgmistel aastakümnetel. Prognoosi kohaselt väheneb ELi rahvastik 447 miljonilt inimeselt 2019. aastal 424 miljoni inimeseni 2070. aastal ja selles ajavahemikus vananeb liikmesriikide rahvastik viljakuse, oodatava eluea ja migratsiooni tõttu järsult. Mediaanvanusele prognoositakse järgnevatel aastakümnetel viieaastast tõusu.
19. Märkimisväärne arv täiskasvanuid seisab silmitsi raskustega: Eurostati hinnangul on viiendikul ELi rahvastikust 2050. aastal mingit liiki puue. Paljud nendest täiskasvanutest vajavad juba praegu või tulevikus kaitset ja mitmete takistuste tõttu, millega tõsise vaimse ja/või füüsilise puudega isikud endiselt silmitsi seisavad, ei ole nad võimelised ilma piisava toetuseta enda huvide eest seisma.
20. See olukord mõjutab nende kaitset vajavate täisealiste õigus- ja teovõimet, kes seisavad silmitsi probleemide ja raskustega enda õiguste kaitsmisel, enda huvide eest seismisel ja juurdepääsul õigusemõistmisele nii riigisisestes kui ka piiriülestes olukordades. Piiriülestes olukordades, näiteks kui kodanik elab riigis, mis ei ole tema kodakondsusjärgne riik, võivad need olemasolevad raskused veelgi suurenda lisataktistuste tõttu, mis on seotud keele, kohtusüsteemile ligipääsu või kohtus esindatusega ja avalike teenustega üleüldiselt.

^(?) COM(2020) 258 final, 24. juuni 2020.

^(?) Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/29/EL (millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK) rakendamise kohta, COM (2020) 188 final, 11. mai 2020.

⁽⁴⁾ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011 direktiivi 2011/99/EL (mis käsitleb Euroopa lähenemiskeeldu) rakendamise kohta, COM (2020) 187 final, 11. mai 2020.

21. Tuletades meelde nõukogu 2020. aasta järeldusi teemal „Õiguskaitse kättesaadavus: digitaliseerimisest tulenevate võimaluste ärakasutamine“, milles käsitletakse kaitset vajavate täisealiste vajadusi seoses digitaalse juurdepääsuga õiguskaitsele, kusjuures erilist tähelepanu peaks pöörama nende digitaaloskuste parandamise ja teabele ligipääsu edasisele toetamisele, et kaitsta nende õigusi.
22. Isikute ELis liikumise ja elamise vabadus on liidu kodakondsuse nurgakivi ja kaitse vajamine ei tohi olla takistuseks ühegi õiguse täielikul kasutamisel;
23. 29. jaanuaril 2021 toimunud mitteametlikul kohtumisel peetud arvamuste vahetusel rõhutasid justiitsministrid 2000. aasta Haagi konventsiooni tähtsust kaitset vajavate täisealiste kaitse tugevdamise vahendina. Ministrid rõhutasid, et esimene samm peaks olema liikmesriikide ratifitseerimiste arvu tõstmine. Samuti arutasid nad võimalust tugevdada raamistikku ELis, et hõlbustada kaitset vajavate täisealiste kaitsmisega seotud otsuste vaba liikumist. Kriminaalõiguse valdkonnas rõhutasid ministrid kehtiva õigusraamistiku tõhusama rakendamise vajalikkust, eesmärgiga tagada kaitset vajavatele täisealistele õiguste täielik kasutamine ja nende kaitse, kui nad on langenud kuriteo ohvriks.

Tsiiviilõiguse küsimustes

24. Praegu puuduvad tsiivilasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas kohaldatavad rahvusvahelise eraõiguse normid, mis on seotud kaitset vajavate täisealiste kaitsmisega piiriülestes olukordades üle Euroopa, ja samuti esineb lahknevusi liikmesriikide kohtualluvust käsitlevate õigusaktide, kohaldatava õiguse, kaitsemeetmete tuvastamise ja kohaldamise vahel. Kõnealuseid küsimusi käsitlevate normide mitmekesisus võib takistada kaitset vajavate täisealiste õigust vabalt liikuda ja elada enda valitud liikmesriigis. Samuti võib see takistada nende kodanike võimalust saada asjakohast kaitset seoses enda vara valitsemisega piiriülestes kontekstis.
25. Enesemääramisõigus on põhiõigus ja esindusõigusi, mille kaudu täiskasvanud inimene on teinud ettevalmistusi enda eest hoolitsemiseks ja/või enda esindamiseks, peaks ELis austama.
26. 2000. aasta Haagi konventsioon pakub kaitset rahvusvahelistes olukordades sellistele täisealistele, kes oma isiklike võimete kahjustatuse või piiratuse tõttu ei suuda ise oma huve kaitsta. Konventsiooni eesmärk on vältida konflikte lepinguosaliste õigussüsteemide vahel seoses kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ja täisealiste kaitsega seotud meetmete tunnustamise ja rakendamisega, tagades samal ajal, et esindusõigus on õiguslikult siduv teises lepinguosaliseks olevas riigis ja kehtestades lepinguosaliste vahel halduskoostöö mehhanismi;
27. Kaitset vajavad täisealised võivad ELis piiriülestes kontekstis kokku puutuda märkimisväärsete raskustega, näiteks kui otsust, millega määratakse esindaja ja mis on välja antud ühes liikmesriigis, peab tunnustama teises liikmesriigis, või kui on vaja meetmeid, mis on seotud nende välismaal asuva kinnisasja või pangakontodega, paljudel juhtudel selleks, et tagada omaenda ülalpidamine;
28. 30. märtsil 2021 toimunud kaitset vajavate täisealiste kaitsmisega Euroopas seotud kõrgetasemelisel konverentsil („High-Level Conference on the protection of vulnerable adults across Europe: the way forward“) rõhutasid mõned osalejad, et kuigi kogemuse omandamine ja 2000. aasta Haagi konventsiooni rakendamise tulemuste hindamine on tähtis, peaks EL olema ambitsioonikam ja soodustama veelgi rohkem rahvusvahelise eraõiguse normide ühtlustamist, et tagada kaitset vajavate täisealiste tõhus kaitse vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel;

Kriminaalõiguse küsimustes

29. Vaba liikumise ja riigis elamise õiguse suurenev kasutamine kajastub samuti järjest kasvavas nende inimeste arvus, kes osalevad kriminaalmenetluses muus kui enda elukohajärgses liikmesriigis;

30. Kaitset vajavad täisealised, kes on kriminaalmenetluses kahtlustatavad või süüdistatavad, võivad silmitsi seista erinevate raskustega, mis võivad takistada nende menetlusõiguste täieulatusliku teostamist ja kahjustada õigust õiglasele kohtumenetlusele;
31. EL ja selle institutsioonid peaksid reageerima Euroopa kodanike õiguste kasutamisega, eriti piiriülestes olukordades, seotud probleemidele ja raskustele ja tagama täieliku ja tõhusa ligipääsu õiguskaitsele kõikidele Euroopa kodanikele;
32. 30. märtsil 2021 toimunud kaitset vajavate täisealiste kaitsmisega Euroopas seotud kõrgetasemelisel konverentsil rõhutati, et kaitset vajavate inimeste jaoks tuleks kehtestada menetluslikud tagatised, mis hõlmavad nende erivajaduste tuvastamist ja tunnustamist, nende arvesse võtmist kogu nende kriminaalmenetluses osalemise jooksul ja toetuse pakkumist, et tagada, et kahtlustatavad ja süüdistatavad mõistavad täielikult menetluse olemust ja selle tagajärgi ning saavad sellistes kriminaalmenetlustes tõhusalt osaleda, ning kaitset vajavate inimeste kui ohvrite kaitsmist.

Järeldused

33. Pidades silmas eelmainitud, leiab nõukogu, et tööd tuleb jätkata selleks, et tugevdada kaitset vajavate täisealiste kaitset Euroopas nii tsiviil- kui ka kriminaalõiguse alastes küsimustes.
34. Sellega seoses kutsub nõukogu komisjoni ja liikmesriike üles, et nad – tegutsedes oma pädevuse piires ning austades subsidiaarsuse põhimõtet ja rõhutades vajadust vältida eeskirjade dubleerimist – võtaksid vastu järgmised meetmed:

NÕUKOGU KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES:

nii tsiviil- kui ka kriminaalõiguslikes küsimustes

- kasutama võimaluse korral olemasolevaid rahastamisvõimalusi ELi eelarvest, nagu näiteks taaste- ja vastupidavusrahastu, õigusprogramm ning õiguste ja väärtuste programm, selleks et aktiivselt arendada kaitset vajavate täisealiste õiguste kaitsmise ja edendamise seotud meetmeid, sealhulgas digikirjaoskuse ja digioskustega seotud valdkonnas;

Tsiviilõiguse küsimustes

- edendama kohtute, õigusala töötajate ja kõikide 2000. aasta Haagi konventsiooni rakendamises osalevate asjaomaste sidusrühmade seas teadlikkuse suurendamist sellest konventsioonist, eriti kogemuste jagamise ja heade tavade väljatöötamise kaudu nendes liikmesriikides, mis juba on 2000. aasta Haagi konventsiooni osalised;
- edendama 2000. aasta Haagi konventsiooni ratifitseerimise menetlusi eesmärgiga viia ratifitseerimine lõpule nii kiiresti kui võimalik, eriti pidades silmas lähenevat Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi korraldatavat erikomisjoni kohtumist, sellises menetluses osalevate liikmesriikide jaoks;
- alustama ja/või jätkama siseriiklike konsultatsioone seoses kõigi teiste liikmesriikide võimaliku ühinemisega 2000. aasta Haagi konventsiooniga nii kiiresti kui võimalik;
- tagama, et kaitset vajavate täisealiste kaitsmisega seotud riiklikud meetmed on kooskõlas puuetega inimeste õiguste konventsiooniga.

Kriminaalõiguse küsimustes

- tagama direktiivi 2010/64/EL, direktiivi 2012/13/EL, direktiivi 2013/48/EL, direktiivi (EL) 2016/343 ja direktiivi (EL) 2016/1919 nõuetekohane ja täielik rakendamine ja parimate tavade jagamine, erilise tähelepanuga kaitset vajavatel täisealistel;
- võtma arvesse komisjoni 27. novembri 2013. aasta soovitus, mis käsitleb kahtlustatavate või süüdistatavate kaitset vajavate isikute menetluslikke tagatisi kriminaalmenetluses;
- tagama Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/29/EL (millega kehtestatakse kuriteohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK) nõuetekohane ja täielik rakendamine;

- jagama oma parimaid tavasid direktiivi 2012/29/EL rakendamisel, erilise tähelepanuga integreeritud ja sihipäraste spetsialistide osutatavate tugiteenuste loomisel lisaks üldistele ohvriabiteenustele kõige enam kaitset vajavate ohvrite jaoks või osana nendest teenustest, näiteks puuetega inimesi kaasavad või juurdepääsu tagavad teenused, nagu on sätestatud ohvrite õigusi käsitlevas ELi strateegias aastateks 2020–2025;
- suurendama piiriüleste ohvrite kaitse mehhanismide kasutamist ELis, sealhulgas Euroopa lähenemiskeelu kasutamist; ⁽⁹⁾
- tagama, et kaitset vajavad täisealised, kes on kas kahtlustatavad, süüdistatavad või ohvrid, tuvastatakse kiiresti ja nende kaitsevajadust hinnatakse asjakohaselt, et nad saaksid täielikult kasutada oma õigusi ELi õiguse alusel ja kooskõlas puuetega inimeste õiguste konventsiooniga.

NÕUKOGU KUTSUB KOMISJONI ÜLES:

Tsiviilõiguse küsimustes

- hindama võimalikke meetmeid julgustamiseks rohkem liikmesriike 2000. aasta Haagi konventsiooni nii kiiresti kui võimalik ratifitseerima;
- teostama põhjaliku uuringu, mille eesmärk on hoolikalt kaaluda ja hinnata, kuidas Euroopa Liit saaks veelgi tugevdada kaitset vajavate täisealiste kaitset piiriülestes olukordades;
- kaaluma võimalikku vajadust õiguslikuks raamistikuks Euroopa Liidus, et hõlbustada kaitset vajavate täisealiste kaitsega seoses tsiviilasjades tehtud kohtuotsuste ja kohtuväliste otsuste vaba ringlust, mis võivad hõlmata ka esindusõigust, ning edendada arstiabiga seotud direktiive;
- esitama Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele uuringu tulemuste aruande, mis võib vajaduse korral sisaldada seadusandlikke ettepanekuid;

Kriminaalõiguse küsimustes

- uurima, kas on vaja põhjalikult tugevdada menetluslikke kaitsemeetmeid kaitset vajavate täisealiste jaoks, kes on kriminaalmenetluses kahtlustatavad või süüdistatavad, tuginedes uuringule, mis võimaldab kajastada, kuidas Euroopa Liit peaks kooskõlas puuetega inimeste õiguste konventsiooniga kaitset vajavate täisealiste kaitsmises edasi liikuma;
- kaaluma hoolikalt vajadust määrata kindlaks ühtsed ja ühised kriteeriumid kaitset vajavate täisealiste tuvastamiseks kriminaalmenetluses, võttes arvesse asjaolu, et kaitse vajamine võib olla seostatav paljude asjaoludega ja sellel ei pruugi olla ilmtingimata üht konkreetset põhjust;
- võtma arvesse kaitset vajavate täisealiste erivajadusi eelmainitud direktiivide (direktiiv 2010/64/EL, direktiiv 2012/13/EL, direktiiv 2013/48/EL, direktiiv (EL) 2016/343 ja direktiiv (EL) 2016/1919) nõuetekohase ja täieliku rakendamise tagamisel ja jälgimisel, kui nendes direktiivides käsitletakse kaitset vajavate kahtlustatavate või süüdistatavate isikute erivajadusi;
- edendama kaitset vajavate täisealiste sihtotstarbelist ja erikaitset ELi rahastamisvõimaluste ja ELi kuriteohvrite teavitamise kampaania kaudu, nagu on rõhutatud ohvrite õigusi käsitlevas ELi strateegias aastateks 2020–2025; sellise toe ja kaitse pakkumisel tuleks arvesse võtta ohvristamise interseksionaalsust;
- võtma arvesse kaitset vajavate täisealiste erivajadusi Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/29/EL (millega kehtestatakse kuriteohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK) nõuetekohase ja täieliku rakendamise tagamisel ja jälgimisel; ning
- suhtlema liikmesriikidega, et teha kindlaks horisontaalsed head tavad selles vallas.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/99/EL Euroopa lähenemiskeelu kohta.

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET